

Hoe benader je verschillende ‘type ouders’?

Door: Ellen Emonds en Marieke Jansen-Kellendonk

Ellen: Ik zag onlangs een programma op tv over ouders. ‘Rapport voor mijn ouders’ heette het. Kinderen vertelden over wat ze waardeerden aan hun ouders en ook waar ze minder over te spreken waren. De relatie tussen kinderen en hun ouders, het blijft een boeiend fenomeen. In dit programma geven kinderen hun ouders een cijfer, bijvoorbeeld voor luisteren. Het ene kind geeft z’n moeder een 10, de ander kan er net een 6 van maken. Die kinderen zeggen overigens op televisie ook gerust dat ze hun moeder meer vertrouwen dan hun vader. Da’s best pijnlijk lijkt me. Ik vind het soms al lastig om te merken dat één van mijn leerlingen iets niet aan mij durft te vertellen, laat staan dat mijn eigen kind dat zou denken. En dat terwijl ik zelf ook twee ouders heb waar ik aan de één toch echt andere dingen kwijt wil dan aan de ander. Het is vast niet makkelijk, ouder zijn van een (piep)jong mens. Jij bent het allebei: juf en moeder. Zie je overeenkomsten?

Zelfs een kind dat niet van gym houdt, wordt blij van apenkooi: alle toestellen uit de kast en spelen maar! De openingsrubriek Apenkooi biedt diezelfde vrije ruimte: dit keer bespreken Marieke Jansen-Kellendonk en Ellen Emonds naar aanleiding van een tv-programma waarbij kinderen hun ouders een rapportcijfer geven wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen juf-zijn en moeder-zijn. En o ja, wat je als leerkracht kan leren van ouders!

Marieke: Het eerste wat door mijn hoofd spookte was: overeenkomsten? Nee! Verschillen... ja!

Het was maart vorig jaar toen mijn zoon Mees, twee jaar oud, te dealen kreeg met een spiksplinternieuw babybroertje. Dit ging niet zonder slag of stoot. Regelmatig liet hij het bloed in mijn aderen stollen. Hardop heb ik mij meerdere keren afgevraagd hoe het mogelijk was dat een groep 7 zonder problemen naar mij luisterde, maar hij de vloer met mij aanveegde. En niet zo’n beetje ook.

Ik heb heel wat supermarktscènes meegemaakt. Een voorbeeld:

Voor het oog twijfelend tussen hagelslag of pindakaas, maar eigenlijk zijn ongewenst gedrag negerend, spotte ik hem in mijn ooghoek.

Huilend, krijsend en stampend op de grond.

“Zo, ook boodschappen aan het doen?” sprak een ouder van school mij aan. Het zweet brak me aan alle kanten uit. “Ik geloof dat je zoon het niet meer zo naar zijn zin heeft.” Met het schaamrood op mijn kaken, probeerde ik er een lachje uit te persen.

Dat zag ik ook. Natuurlijk had ik dat allang gezien. Ik was niet blind en niet doof. Maar ik probeerde een nieuwe opvoedtactiek uit. “Pas op, dadelijk stijgt hij nog op,” grijnsde hij triomfantelijk toen Mees er ook nog fladderende bewegingen bij ging maken, om te vervolgen met: “Ik zie je wel weer op school!”

Ik heb me heel vaak afgevraagd wat hij nu heeft gedacht: “Yes! Zij heeft ook wel eens moeite met haar eigen kinderen ... of als ze dit al niet kan...?”

Ik durf inmiddels wel te zeggen dat ik minder snel oordeel over ouders nu ik zelf kinderen heb. Zelfs wanneer je behoorlijk pedagogisch onderlegd bent, is opvoeden nog een hele klus.

En iedereen doet het zo goed als hij op dat moment kan en heeft tijdens een “strijd-toneel” meer aan begrip en advies dan aan commentaar. Dat herken jij ook, toch?

Fotografie: Bob Barten (www.bobfoto.nl)

Ellen: Toen ik begon als leerkracht, was ik net 22. Mijn eerste klas was een kleutergroep en ik moest op huisbezoek bij een nieuwe leerling. Ik belde aan, zijn moeder deed open en keek me schattend, zelfs iets wat wantrouwend aan. "Hoe oud ben jij?" was haar eerste vraag nadat ik haar een hand had gegeven. "22. Niet veel jonger dan jij, of wel?" antwoordde ik. Toen lachte ze en schudde haar hoofd. Nee, niet veel jonger. Deze moeder was 23. We hebben de eerste maand twee stevige conflicten met elkaar gehad, allebei misschien nog wat te onervaren als het ging om kleuters. Maar daarna kon ik met haar lezen en schrijven. Het belangrijkste wat ik van haar geleerd heb, is dat je de ander moet respecteren. Dat klinkt bijna als een platgewalst cliché maar ik kan niets bedenken dat meer waar is. Respect voor de ouders van je leerlingen maakt dat je fullpartners kunt zijn in de zorg voor de kinderen. Alle moeilijke situaties die ik later gehad heb met ouders, kan ik uiteindelijk terugbrengen naar een gebrek aan actief respect van mij naar hen. Ik accepteerde ze, respecteerde ze ook had ik het idee, maar ik dacht het op sommige punten toch echt beter te weten dan die ouders. Dan is er geen sprake van actief respect, enkel van passief respect: iemand mag er zijn, maar je neemt geen perspectief. Ik heb ontdekt dat het er helemaal niet toe doet wie er gelijk of ongelijk heeft, wat goed of fout is. Het gaat om inzichten en perspectieven en een gezamenlijk doel: het welbevinden van de kinderen. Sinds ik dat bij ieder oudercontact voorop zet, ben ik geen conflict meer tegengekomen, alleen nog maar constructieve gesprekken. Ik heb het geleerd van de ouders die bij me aan tafel zitten en die allemaal maar één ding willen: dat het goed gaat met hun kind.

Marieke: Dat klopt helemaal! Daar zit precies de overeenkomst waar je mij in het begin naar vroeg. Want dat wil jij als leerkracht ook!

Morgen gaat mijn oudste zoon voor het eerst naar school. Ik twijfelde niet aan de schoolkeuze, ik wist het juist zeker: mijn 'eigen' school was de enige optie.

Want daar werken allemaal mensen waar ik het volste vertrouwen in heb dat ze mijn kind op een goede manier zullen begeleiden, zien en helpen.

Toch vind ik het heel spannend. Nog veel meer dan ik eigenlijk wil toegeven. Ik kan er zelfs niet zo goed van slapen.

Maar morgen als ik hem weg breng, zal ik met Mees aan mijn hand, stoer naar de juf toe lopen en zeggen: "Zo, hier is ie dan! Succes ermee!"

En allebei weten we dan dat ik eigenlijk bedoel: "Zal je veel van hem houden?"

Want dan komt het met de rest ook wel goed. ■

Marieke Jansen en Ellen Emonds